

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 19C/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121204225
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lucia Kuzmová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2022:4121204225.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou JUDr. Luciou Kuzmovou v spore žalobcov: 1. Juraj A., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. hájom XX, XXX XX E., 2. G. A., nar. XX.X.XXXX, bytom Z. hájom 18, 949 01 Nitra, žalobcovia v 1. a 2. rade zastúpení JUDr. Jurajom Bilickým, advokátom, IČO: 42210305, so sídlom Farská 8, 949 01 Nitra, proti žalovaným: 1. A. D., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XX, XXX XX E., 2. T. D., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XX, XXX 01 Nitra, žalovaní v 1. a 2. rade zastúpení JUDr. Norbertom Kálmánom, advokátom, IČO: 53 196 325, so sídlom Sv. Beňadika 30/B, 949 01 Nitra, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalovaní v 1. a 2. rade majú voči žalobcom v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa žalobou doručenu Okresnému súdu Nitra dňa 31.3.2021 domáhali, aby súd určil, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v obci Nitra, kat. úz. Kynek, ktoré sú zapísané na LV č. XXXX ako parcely registra „C“ nasledovne: parcela č. 266/10 - orná pôda o výmere 360 m², parcela č. 266/66 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 296 m², parcela č. 266/69 - orná pôda o výmere 53 m², parcela č. 266/70 - orná pôda o výmere 893 m², parcela č. 266/71 - orná pôda o výmere 109 m², a to v podiele 1/1 a na LV č. XXXX ako parcela registra „C“ s parcelným č. 266/2 - orná pôda vo výmere 3228 m², a to v podiele 3/42 -ín k celku. Súčasne sa domáhali priznania náhrady trov konania.

2. V žalobe poukázali na kúpnu zmluvu datovanú dňa 10.6.1998 (podpis predávajúcich osvedčený dňa 15.6.1998) uzavretú medzi Ing. A. D. a O. D. ako predávajúcimi a žalobcami ako kupujúcimi, na základe ktorej predávajúci previedli svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. D., evidovanej na LV č. XXXX ako parcela reg. „C“ č. 266/10 orná pôda vo výmere 1711 m² a tiež k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. Kynek, evidovanej na LV č. XXXX ako parcela č. 266/2 orná pôda vo výmere 3228 m², v podiele 3/42 -ín. Kúpna cena bola dohodnutá vo výške 941 050 Sk (31 237,13 €) a mala byť vyplatená zo strany kupujúcich do 15.6.1998 v celosti. Táto zmluva bola zošitá kovovou sponou, ktorá je prelepená bielou uzáverou (lepkou) s odtlačkom okrúhlej pečiatky notárky JUDr. M. X., ktorej zamestnankyňa dňa 15.6.1998 osvedčila podpis predávajúcich na tejto zmluve. Predávajúci listinu podľa overovacej doložky podpísali vlastnoručne priamo na notárskom úrade. Na podklade tejto kúpnej zmluvy príslušný správny orgán - Správa katastra Nitra dňa 11.8.1998 vydal rozhodnutie, ktorým vklad vlastníckeho práva v prospech žalobcov ako kupujúcich povolil pod V 1820/98. Povoľením vkladu vlastníckeho práva v prospech žalobcov žalobcovia dobromyseľne nadobudli vlastnícke právo k prevádzaným nehnuteľnostiam a riadne sa ujali ich držby. Na parcele č. žalobcovia 266/10 postavili stavbu - dom so s. č. 206, ktorý bol zapísaný do LV č. 7801 v katastrálnom

konaní č. Z6141/03, pričom v súvislosti so zameraním stavby bola z parcely č. 266/10 odčlenená parcela 266/66 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 296 m² a výmera parcely č. 266/10 sa zmenila na výmeru 1415 m². Kúpnu cenu vyplatili žalobcovia dňa 15.6.1998 v priestoroch realitnej kancelárie D. tak, že O. A. položil peniaze na stôl a tieto si prevzal predávajúci U.. Michal D.. Právni predchodcovia žalovaných sa niekoľko rokov žiadnym spôsobom nedomáhali zaplataenia kúpnej ceny a ani zo žiadneho iného dôvodu nenamietali platnosť predmetnej kúpnej zmluvy. Až neskôr sa právni predchodcovia žalovaných žalobou podanou na Okresný súd Nitra dňa 31.8.2004 v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/77/2004 domáhali určenia, že kúpna zmluva, na základe ktorej žalobcovia nadobudli vlastnícke právo k pozemkom, je zrušená z dôvodu ich odstúpenia od nej, následne sa domáhali určenia, že je neplatná. Okresný súd Nitra túto žalobu rozsudkom zo dňa 27.4.2006, č. k. 10C/77/2004-200 zamietol. Na odvolanie právnych predchodcov žalovaných však Krajský súd v Nitre rozsudkom zo dňa 27.6.2007, č. k. 5 Co 172/2006-236, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 24.8.2007, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že určil, že predmetná kúpna zmluva je neplatná pre rozpor s ust. § 39 v spojení s ust. § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Svoj rozsudok odvolací súd odôvodnil tým, že „nešlo o pevné zošitie predmetnej zmluvy,“ teda nebola dodržaná technická jednota listiny pred jej podpísaním s poukazom na zjednocujúce stanovisko NS SR Cpj 33/01 z 03.10.2001, ktoré bolo publikované viac ako tri roky po uzatvorení kúpnej zmluvy. Proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 5 Co 172/2006-236 žalobcovia podali dovolanie, ktoré však Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 16.12.2008, sp. zn. 2Cdo/250/2007 zamietol s tým, že sa stotožnil s právnym názorom odvolacieho súdu v interpretácii ust. § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení so závermi stanoviska NS SR Cpj 33/01 z 3.10.2001. Žalobcovia zdôrazňujú, že kúpnu cenu za nehnuteľnosti riadne zaplatili a toto je podľa ich tvrdení preukázané výsluchmi svedkov v konaní sp. zn. 10C/77/2004. Dôvodom určenia neplatnosti kúpnej zmluvy v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/77/2004 boli výlučne formálne dôvody spočívajúce v údajnom nedodržaní technickej jednoty listiny jej pevným zošitím. Podľa žalobcov ide o prílišný právny formalizmus, ktorý nie je ústavne akceptovateľný a je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti a právneho štátu. V konaní sp. zn. 10C/77/2004 nebolo preukázané ani účastníkmi namietané, že by niekto urobil neoprávnený zásah do obsahu kúpnej zmluvy. Predmetná kúpna zmluva bola v čase podpisu spojená notárom, na ktorého sa účastníci zmluvy ako na odborne spôsobilú osobu dôvodne spoliehali. Žalobcovia nemohli z ust. § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyvodit', že na platnosť predmetného právneho úkonu bude o niekoľko rokov neskôr zo strany súdov kladená rigoróznejšia požiadavka ako bola bežne zaužívaná prax, ktorá bola v čase podpisu v roku 1998 akceptovaná aj notármi, správou katastra či súdmi. Žalobcovia tiež zdôrazňujú, že súd, ktorý rozhoduje po zmene judikatúry, nemôže vedome aplikovať nesprávny judikatúrou už prekonaný názor. Nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Žalobcovia podali žalobu v tomto spore za účelom napravenia nespravodlivého a nezákonného právneho stavu, ktorý bol nastolený s poukazom na uvádzané rozhodnutie. Žalobcovia uvádzali, že svoje vlastnícke právo legálne nikdy nestratili, pretože krajský súd v súdnom konaní len určil, že kúpna zmluva je neplatná, doposiaľ však nebolo súdom určené, že by bol vlastníkom niekto iný a určenia vlastníckeho práva k týmto pozemkom sa nikdy nedomáhali právni predchodcovia žalovaných ani žalovaní. Žalobcovia v žalobe ešte uviedli, že na určenie vlastníckeho práva majú naliehavý právny záujem a rozsudok KS NR zo dňa 27.6.2007, č. k. 5 Co 172/2006-236 nezakladá prekážku veci rozhodnutej v tomto konaní vo vzťahu k otázke určenia vlastníckeho práva, pretože táto otázka ešte nebola medzi stranami tohto sporu riešená.

3. Žalovaní vo vyjadrení k žalobe namietali, že žaloba obsahuje veľa skreslených a nepravdivých informácií. Považujú za preukázané, že kúpnu cenu vyplatil Juraj A. dňa XX.X.XXXX U.. F. S., ich právni predchodcovia však peniaze nikdy nedostali a boli Muzikom a S. oklamaní. Z dôvodu nezaplataenia kúpnej ceny rodičia žalovaných vyzvali listom zo dňa 21.8.2003 manželov A. na úhradu kúpnej ceny v dodatočne poskytnutej lehote. A. však nereagovali, preto dňa 2.1.2004 neb. D. odstúpili od kúpnej zmluvy z dôvodu nezaplataenia kúpnej ceny. Rozsudkom Krajského súdu v Nitre bolo určené, že predmetná kúpna zmluva je neplatná. D. neb. starých rodičov sa takto napravila a S. katastra E. v októbri 2007 zapísala starého otca do listu vlastníctva (stará mama bola už po smrti). Žalovaní tvrdia, že nie je pravdou, že kúpnu cenu prevzal jeden z predávajúcich Ing. A. D.. Pravda o zaplataení kúpnej ceny vyšla najavo aj 1.5.2019, kedy otec žalovaných Ing. Z. D. a advokát O.. E. D. osobne navštívili manželov A. na adrese K. 40, Nitra. Pri tomto stretnutí sa O. A. dobrovoľne a spontánne priznal, že doposiaľ na súdoch klamal najmä v tom, že peniaze neodovzdal neb. A. D., ale odovzdal ich realitárkovi K.. K. peniaze spreneveril, neodovzdal ich predávajúcim. Na klamstvo ho nahovoril s tým, že odovzdanie a prebratie peňazí potvrdia svedkovia K., K. a on sám. O. A. pri tomto stretnutí priznal, že bol K. podvedený, obrátil sa na advokáta D., aby ho v tejto veci zastupoval. Žalovaní poukazujú na skutočnosť, že pozemky stále

užíva dcéra žalobcov O. S. a za užívanie týchto pozemkov doposiaľ „títo okupanti pozemkov“ nezaplatili ani euro.

4. Žalobcovia v replike zotrvali na podanej žalobe, opätovne zdôrazňovali, že nehnuteľnosti vo vzťahu ktorým smeruje predmetná žaloba o určenie vlastníckeho práva, kúpili na základe uzatvorenej kúpnej zmluvy zo dňa 15.6.1998 a kúpnu cenu zaplatili riadne a včas. Tvrdenia žalovaných obsiahnuté vo vyjadrení považujú za nepravdivé. Neplatnosť kúpnej zmluvy bola určená len z formálneho hľadiska, preto sa žalobcovia považujú za vlastníkov nehnuteľností. Aj vzhľadom na túto skutočnosť sa žalobcovia ohradzujú voči tvrdeniam žalovaných, že by predmetné nehnuteľnosti „okupovali“ a mali užívať bez právneho dôvodu. Žalobcovia opakovane poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 19.3.2018, sp. zn. 3Cdo 198/2017, v ktorom najvyšší súd uviedol, že nový prípadne inak formulovaný právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne) a uviedli, že súd rozhodujúci po zmene judikatúry, nemôže vedome aplikovať nesprávny, judikatúrou už prekonaný názor, pričom nový právny záver nastolený konštantnou judikatúrou je potrebné aplikovať aj na všetky prebiehajúce konania. Žalobcovia sú presvedčení, že je nevyhnutné, aby bol zosúladený právny stav v súčasnosti evidovaný v katastri nehnuteľností s objektívnym a skutočným právnym stavom. Poukazujú na princíp spravodlivosti a požiadavku materiálnej ochrany práv ako podstatné a neopomenuteľné atribúty právnej ochrany.

5. Žalovaní v duplike reagovali na predchádzajúce vyjadrenie žalobcov. Poukázali na konanie 10C/35/2019, v ktorom bol produkovaný dôkaz, že žalobcovia uhradili kúpnu cenu tretej osobe a nie právnemu predchodcovi žalovaných. V konaní 10C/77/2019 žalovaní neprodukovali dôkaz o zaplatení kúpnej ceny, ale vzniesli námietku premlčania na právo právnych predchodcov odstúpiť od kúpnej zmluvy. Po neúspechu v spore 10C/77/2004 žalovaní nepodali žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorým by sa kúpna cena, ak bola zaplatená, stala. Žalovaní nesúhlasia s názorom žalobcov, že pre prejednávaný spor neexistuje prekážka rozhodnutej veci. Žalobcovia si nesprávne vykladajú právny názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/198/2017 a poukazujú na odôvodnenie uznesenia v bode 18., kde NS SR uvádza, že nový právny názor je potrebné aplikovať na všetky prebiehajúce, živé konania.

6. Súd spor prejednal za prítomnosti žalobcov a ich právneho zástupcu a za prítomnosti právneho zástupcu žalovaných. V rámci dokazovania sa súd oboznámil s prednesmi právnych zástupcov strán sporu ako aj s listinami tvoriacimi obsah súdneho spisu a z vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

7. Z výpisu z LV č. XXXX k nehnuteľnostiam vedeným Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor, pre okres Nitra, obec Nitra, k. ú. Kynek, a to parcely reg. „C“ parc. č. 266/10 o výmere 360 m² - orná pôda, parc. č. 266/6 o výmere 296 m² - zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXX/XX o výmere 53 m² - orná pôda, parc. č. 266/70 o výmere 893 m² - orná pôda a parc. č. 266/71 o výmere 109 m² - orná pôda súd zistil, že žalovaní sú zapísaní ako podieloví spoluvlastníci týchto nehnuteľností, každý z nich v spoluvlastníckom podiele 1/2. Ako titul nadobudnutia ich vlastníckeho práva je uvedené rozhodnutie 18D/64/12, Dnot 116/12.

8. Podľa výpisu z LV č. XXXX k nehnuteľnosti vedenej Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor, pre okres Nitra, obec Nitra, k. ú. Kynek, a to parcela reg. „C“ parc. č. 266/2 o výmere 3 228 m² - orná pôda je pod B12 zapísané vlastnícke právo žalovaného v 1. rade k uvedeným nehnuteľnostiam v spoluvlastníckom podiele 3/84 a pod B18 je zapísané vlastnícke právo žalovaného v 2. rade k predmetnej parcele v spoluvlastníckom podiele 3/84. Pri oboch žalovaných je ako titul nadobudnutia ich vlastníckeho práva je uvedené rozhodnutie 18D/64/12, Dnot 116/12 zapísané pod Z 5817/14 - 188/14.

9. Z výpisu z LV č. XXXX k nehnuteľnosti vedenej Okresným úradom Nitra, katastrálny odbor, pre okres Nitra, obec Nitra, k. ú. Kynek, a to stavba (dom) s. č. 206 na parcele č. 266/66 vyplýva, že jeho vlastníckmi sú žalobcovia a tieto nehnuteľnosti majú v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov (podiel 1/1).

10. Z kúpnej zmluvy datovanej 10.6.1998 vyplýva, že bola uzavretá medzi Ing. A. D., r. č. XXXXXX/775 a jeho manželkou O. D., r. č. XXXXXX/XXX ako predávajúcimi a žalobcami v 1. a 2. rade ako kupujúcimi a touto kúpnu zmluvou predávajúci previedli na kupujúcich vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k. ú. Kynek vedených na LV č. XXXX ako parc. č. XXX/XX - orná pôda o výmere 1711 m² a na LV č. XXXX ako parc. č. XXX/X - orná pôda o výmere 3228 m² v podiele 3/42-iny k celku.

Podľa čl. III. tejto zmluvy bola dohodnutou kúpna cena vo výške 941 050 Sk a mala byť vyplatená do 15.6.1998 v celosti. Pre prípad nezaplatenia dohodnutej kúpnej ceny včas a v dohodnutej výške si predávajúci vyhradili právo odstúpiť od zmluvy podľa § 48 ods. 1 OZ.

11. Okresný súd Nitra rozsudkom č. k. XXC/XX/XX-XXX zo dňa 27.4.2006 v spore žalobcov: v 1. rade U.. A. D. a v 2. rade U.. Z. D. voči žalovaným: v 1. rade O. A. a v 2. rade G. A., o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy žalobu zamietol a žalobcov v 1. a 2. rade zaviazal na náhradu trov konania.

12. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 5Co/172/2006-236 rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 26.4.2006, č. k. 10C/77/04-200 zmenil a určil, že kúpna zmluva uzatvorená dňa 10.6.1998 medzi U.. A. D. a O. D. ako predávajúcimi a O. A. a G. A. ako kupujúcimi, predmetom ktorej bol prevod nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. ú. D., vedených na LV č. XXXX ako parcela č. 266/10 - orná pôda vo výmere 1711 m² v celosti a parcela č. 266/2 - orná pôda vo výmere 3 228 m² v podiele 3/42-ín z celku, vklad ktorej bol do katastra nehnuteľností povolený rozhodnutím bývalého Okresného úradu v Nitre, kat. odbor pod č. V XXXX/XX zo dňa XX.X.XXXX, je neplatná. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku poukázal na stanovisko Najvyššieho súdu SR z 31.10.2001 sp. zn. Cpj 33/01, ktoré zjednotilo dovtedy rôzne názory senátov Najvyššieho súdu SR na posúdenie písomnej formy zmlúv o prevode nehnuteľností, z ktorého vyplýva, že zmluva o prevode nehnuteľnosti musí byť uzavretá v písomnej forme, pričom prejavy vôle účastníkov, vrátane ich podpisov, musia byť na tej istej listine; pokiaľ takúto zmluvu vrátane jej nedielnych príloh tvorí viac ako jeden list, musia byť všetky tieto jednotlivé hárky pevne spojené tak, aby tvorili technickú jednotu listiny, a to už pred jej podpísaním. Ustanovenie § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorého sa výklad Najvyššieho súdu v stanovisku z 31.10.2001 týkal, nebolo od uzavretia zmluvy zmenené. Podľa názoru odvolacieho súdu preto dôvodom na ospravedlnenie nedodržania písomnej formy nemôže byť doterajšia prax súdov. Keďže v danom prípade bola zmluva v ľavom hornom rohu spojená kovovou sponou a prelepená uzáverou s odtlačkom pečiatky notárky JUDr. M. X., pričom nie je zrejmé, či k takémuto nedostatočnému zošitiu došlo pred podpisom všetkými účastníkmi konania, nešlo o pevné zošitie zmluvy, preto je zmluva podľa § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 46 ods. 2 Občianskeho zákonníka neplatná pre jej rozpor so zákonom. Odvolací súd ďalej uviedol, že len samotné nezaplatenie kúpnej ceny žalovaným v predmetnom spore by bolo dôvodom na odstúpenie od predmetnej zmluvy.

13. Voči rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 5Co/172/2006-236 zo dňa 27.6.2007 podali v žalovaní O. A. a G. A. dovolanie, o ktorom E. súd SR rozhodol rozsudkom sp. zn. XCdo/XXX/XXXX zo dňa 16.12.2008 tak, že dovolanie zamietol a žalobcom Doc. U.. A. D., T.. a U.. Z. D. nárok na náhradu trov konania nepriznal. Najvyšší súd SR sa stotožnil so záverom uvedeným v rozhodnutí odvolacieho súdu. Doplnil, že pre jednotu listiny, t. j. kúpnej zmluvy z 10.6.1998 sa vyžaduje spôsob pevného spojenia formou tzv. zošitia jej jednotlivých listov (hárkov). Ide o odbodný spôsob zviazania, aký využíva notár pri svojej činnosti, keď spája dokopy jednotlivé listiny a dodatky, prípadne znalec pri podávaní znaleckého posudku. Požiadavku technickej jednoty viacerých listín zmluvy nemôže preto splniť taký prejav vôle účastníkov bez patričného pevného spojenia zošitím jednotlivých listín (hárkov) napr. len kovovou sponou, tak ako tomu bolo v danom prípade.

14. Žalobcovia súdu predložili rozhodnutie - nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 15/2014-77, v ktorom ústavný súd o.i. rozhodol o zrušení rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/146/2009 z 23.3.2010. Dôvodom zrušenia tohto rozhodnutia bolo predovšetkým jeho nedostatočné odôvodnenie. Ústavný súd v predmetnom náleze ďalej uviedol, že „z ústavného hľadiska požiadavky právnej istoty a preferencie platnosti právnych úkonov je nevyhnutné, aby o neplatnosti právneho úkonu nerozhodovali okolnosti, ktoré zákon neuvádza ako dôvody neplatnosti. Zároveň majú súdy pri posudzovaní neplatnosti právnych úkonov zohľadniť aj zmysel a účel právnej úpravy, ktorá s určitým nedostatkom právneho úkonu spája právny následok v podobe jeho neplatnosti. Požiadavky na písomnú formu právneho úkonu (alebo sprísnenú písomnú formu) nie sú samoučelné. Pri posudzovaní platnosti právneho úkonu s ohľadom na splnenie písomnej formy v zmysle v § 46 ods. 2 druhej vety Občianskeho zákonníka musí byť zohľadnený aj účel tejto normy (zvýrazňovacia funkcia dôležitých právnych úkonov, preukaznosť, trvalosť a spôsobilosť archivácie predmetných právnych úkonov ich účastníkmi, ako aj orgánmi verejnej správy, obmedzenie rizika pozmeňovania obsahu listiny a podobne). V okolnostiach danej veci ústavný súd nie je toho názoru, že by účel § 46 ods. 2 druhej vety Občianskeho zákonníka bol spochybnený v prípade, ak účastníci zmluvy o prevode nehnuteľností odkázali v tejto v zmluve na taký geometrický plán, ktorý bol autorizovaný a uložený orgánom správy katastra (a jeho obsah je tak dostatočne

preukázateľný a možnosť vplyvu účastníkov na jeho obsah je obmedzený) a ktorý je priložený k návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Sumarizácia nedostatkov vo vzťahu k záverom, ku ktorým krajský súd v napadnutom rozsudku dospel, spôsobuje, že tieto vyznievajú nepresvedčivo a jednostranne na ujmu sťažovateľov. Tým došlo podľa názoru ústavného súdu zo strany krajského súdu k porušeniu práva sťažovateľov podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).“

15. Žalobcovia v žalobe ďalej poukázali uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/198/2017 zo dňa 19.3.2018. V bode 18. odôvodnenia je uvedený právny názor, že „nový, teda judikatúrou nanovo, prípadne inak formulovaný právny názor sa aplikuje aj do minulosti (retrospektívne). Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu, iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti. Súd, ktorý rozhoduje po zmene judikatúry, nemôže vedome aplikovať nesprávny, judikatúrou už prekonaný názor. Nový právny názor je vzhľadom na to potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Tým sa prípustné retrospektívne pôsobenie zmeny judikatúry líši od neprípustného retroaktívneho pôsobenia právnych noriem.“

16. Žalovaní súdu predložili trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 Trestného zákona doručené Okresnej prokuratúre Nitra dňa X.X.XXXX, v ktorom U.. Z. D. poukázal okolnosti spáchania trestného činu pri uzatváraní spornej kúpnej zmluvy. Ako podozrivých označil oznamovateľ Juraja A., C. K., U.. F. S. a U.. S. K..

17. Z výzvy na úhradu kúpnej ceny v dodatočne poskytnutej lehote zo dňa 17.8.2003 vyplýva, že B.. U.. A. D. a O. D. vyzvali O. A. a G. A. na úhradu kúpnej ceny vo výške XXX 050 Sk v dodatočne poskytnutej lehote 5 dní počnúc dňom prebratia predmetnej výzvy. Vzhľadom k tomu, že kúpna cena na nebola v dodatočne poskytnutej lehote uhradená, Doc. U.. A. D. a O. D. od zmluvy odstúpili, o čom boli O. A. a G. A. informovaní listom zo dňa 2.1.2004. Z predloženej doručky vyplýva, že A. si odstúpenie od zmluvy prevzali dňa 7.1.2004.

18. Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

19. Podľa § 194 ods. 1 CSP otázku, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci ako orgán podľa § 193, môže súd posúdiť sám, nemôže však o nej rozhodnúť.

20. Podľa § 194 ods. 2 CSP ak bolo o otázke podľa odseku 1 rozhodnuté, súd na také rozhodnutie prihliadne a vysporiada sa s ním v odôvodnení rozhodnutia.

21. Podľa § 228 CSP výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnyimi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak.

22. Podľa § 230 CSP ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

23. Vo vyššie citovanom ustanovení § 228 CSP je upravená tzv. materiálna stránka právoplatnosti súdneho rozhodnutia, ktorá spočíva v záväznosti súdneho rozhodnutia pre určitý okruh subjektov. Výrok právoplatného rozsudku je záväzný predovšetkým pre sporové strany (tzv. záväznosť inter partes). Zároveň je výrok právoplatného rozsudku záväzný aj pre právnych nástupcov sporových strán (tzv. pozitívna stránka materiálnej právoplatnosti súdneho rozhodnutia). Pozitívnu stránku materiálnej právoplatnosti rozhodnutia, teda okruh jeho subjektívnej záväznosti normuje § 228 CSP <<https://www.beck-online.sk/bo/document-view.seam?documentId=pj5f6mrqge2v6mjwgaxhaylsmftxeylfguzdeoa>>. Materiálna stránka právoplatnosti súdneho rozhodnutia sa prejavuje aj ako nezmeniteľnosť súdneho rozhodnutia (tzv. negatívna stránka materiálnej právoplatnosti) a spôsobuje tzv. prekážku právoplatne rozhodnutej veci, čo znamená, že o tej istej

veci, o ktorej sa už raz právoplatne rozhodlo, nemožno rozhodovať opäť. Ide o procesné vyjadrenie ústavnoprávnej zásady ne bis in idem, teda nikdy nie dvakrát o tej istej veci.

24. V súdnej veci bola otázka platnosti, resp. neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 10.6.1998 definitívne vyriešená v konaní vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 19C/77/04, táto kúpna zmluva bola určená za neplatnú. Rozhodnutie Krajského súdu v Nitre, č.k. 5Co/172/2006-236 zo dňa 27.7.2007, ktorým sa predmetné konanie skončilo, nadobudlo právoplatnosť dňa 24.8.2007. Nadobudnutím právoplatnosti citovaného rozhodnutia odvolacieho súdu bolo konanie o neplatnosť kúpnej zmluvy definitívne a s konečnou platnosťou skončené, jeho výsledok, teda rozhodnutie vo veci samej, je pre strany predmetného sporu a ich právnych nástupcov záväzný. Otázka platnosti, resp. neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 10.6.1998 bola v konaní vedenom tunajším súdom pod sp. zn. 10C/77/04 vyriešená priamo vo výroku rozhodnutia, túto otázku si preto súd v tomto spore už nemôže predbežne posúdiť inak, pretože výrok takéhoto právoplatného rozsudku je preň záväzný a súd musí z neho vychádzať. Uvedený právny záver vyplýva z ustanovení § 194 ods. 2 CSP a § 228 CSP (predtým ustanovenie § 135 ods. 2 a § 159 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

25. Žalobcovia, ktorí boli stranami sporu, v ktorom súd vydal právoplatné rozhodnutie, ktorým určil existenciu určitej právnej skutočnosti (v súdnej veci konanie OS NR sp. zn. 10C/77/04 o neplatnosť kúpnej zmluvy), sú týmto rozhodnutím (jeho výrokom) viazaní, a preto sa nemôžu v inom súdnom konaní úspešne domáhať toho istého určenia, o ktorom už raz bolo právoplatne rozhodnuté. V takom prípade by súd s poukazom na ustanovenie § 230 CSP musel konanie zastaviť. V danom prípade nie je predmetom tohto konania celkom totožný nárok, pretože predmetom tohto konania je určenie vlastníckeho práva, konanie preto nie je možné podľa ust. § 230 CSP zastaviť. Pokiaľ však v skončenom konaní strán sporu došlo právoplatným súdnym rozhodnutím k vyriešeniu hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého sa aj tento (nový) nárok (neidentický s predmetom skončeného konania) odvodzuje, súd je v tomto ďalšom (novom) súdnom konaní pri zodpovedaní predbežnej otázky (ktorá právoplatným súdnym výrokom sa už vyriešila ako vec sama) týmto vyriešením viazaný. Súd preto nesmie vychádzať z iného záveru ohľadom existencie, resp. neexistencie vzťahu medzi tými istými účastníkmi, než ako o tomto ich právnom vzťahu už bolo právoplatne rozhodnuté a túto otázku si súd nemôže (ani ako otázku prejudiciálnu) posudzovať iným spôsobom. Tento právny záver judikoval aj Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 1Cdo/44/2010 z 31.1.2012: „Pokiaľ už bola v občianskoprávnom konaní právoplatne vyriešená určitá otázka hmotnoprávneho vzťahu účastníkov, je súd v inom konaní, v ktorom má tú istú otázku posúdiť ako prejudiciálnu, viazaný jej skorším posúdením.“

26. Za účelom ďalšieho odôvodnenia viazanosti súdu prejudiciálnou záväznosťou právoplatného súdneho rozhodnutia súd poukazuje na odôvodnenie nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 349/09-36 zo dňa 20.1.2010 v podobnom spore, kde súd konštatoval, že „vzhľadom na zásadu prejudiciality vyplývajúcu z ustanovenia § 135 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ako aj na zásadu viazanosti súdu právoplatnými rozhodnutiami vydanými v inom konaní podľa § 159 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku konajúci všeobecný súd nemá možnosť výberu v otázke, či bude rešpektovať právoplatné rozhodnutie vydané v inom konaní, ktoré rieši otázku javiacu sa prejudiciálnou v súvislosti s riešením daného prípadu. Pokiaľ pri riešení prejudiciálnej otázky zaujme odlišné stanovisko, je takýto jeho postup, resp. z neho vyplývajúci záver arbitrárny pre jednoznačný rozpor so zákonom.“

27. Nemožnosť vyhodnotiť kúpnu zmluvu zo dňa 10.6.1998 v tomto konaní ako platný právny úkon vyplýva aj zo záverov nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 170/2015 zo dňa 1.4.2015 a v ňom prijatými závermi. Vo veci, ktorá bola predmetom posúdenia ústavného súdu v označenom konaní, sťažovatelia najskôr iniciovali konanie o neplatnosť kúpnej zmluvy, pričom ich žaloba bola právoplatne zamietnutá. Následne sa v ďalšom konaní domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam scudzeným práve touto kúpnu zmluvou, od neplatnosti ktorej odvodzovali svoje vlastnícke právo. V konaní o určenie vlastníckeho práva odvolací súd vychádzal zo záväznosti výroku právoplatného rozsudku, v ktorom bola vyriešená otázka platnosti kúpnej zmluvy, ktorý je záväzný aj pre súd v konaní o určenie vlastníctva a konštatujúc svoju viazanosť právoplatným súdnym rozhodnutím žalobu sťažovateľov zamietol. Ústavný súd považoval tento právny záver odvolacieho súdu, s ktorým sa stotožnil aj dovolací súd, za ústavne konformný. Ústavný súd v predmetnom rozhodnutí podotkol, že „je neprípustné a v rozpore s princípom právnej istoty, aby sa pomimo riadneho zákonného inštančného postupu prieskumu súdnych rozhodnutí, v konaní neúspešný účastník domáhal zjednania nápravy či už svojich vlastných pochybení (napr. že v konaní, či už nevedomky neuviedol alebo opomenul

uviesť argumenty, ktoré mu v tom čase boli alebo mohli byť známe) alebo pochybení konajúceho súdu (napr. chyby vo vyhotovení rozhodnutia), a to podaním novej žaloby s identickým predmetom konania s cieľom revidovať skoršie rozhodnutie v tejto veci. Inými slovami, nová žaloba s identickým predmetom konania, o ktorom už bolo meritórne právoplatne rozhodnuté v inom konaní, nemôže byť „maskovaným odvolaním“ a ani samotná skutočnosť, že napriek veci už právoplatne meritórne rozhodnutej môže existovať aj iný pohľad na túto identickú vec, nie je dostatočným dôvodom na nové rozhodnutie o tejto veci, pretože aj tento iný pohľad na tú istú záležitosť mal byť a mohol byť predmetom prieskumu v rámci už právoplatne skončeného konania, takže ako to uviedol aj najvyšší súd, z tohto pohľadu ani „... nie je rozhodujúce, či súd v právoplatne skončenom konaní vec správne alebo nesprávne právne posúdil...“ V odôvodnení citovaného nálezu ústavný súd pripustil možnosť revízie záverov predchádzajúceho rozhodnutia len za situácie, ak by tu boli nové skutočnosti, ktoré neboli známe v čase pôvodného konania. V súdnej veci žalobcovia existenciu nových skutočností, na ktoré by bolo potrebné brať osobitný zreteľ, nepreukázali. V tomto konaní žalobcovia argumentovali v podstate totožnými argumentami ako v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/77/04, nijaké iné nové skutočnosti, ktoré tu neboli v čase pôvodného konania a došlo k nim neskôr, žalobcovia nepreukázali. Novými skutočnosťami rozhodne nie je zmena právneho posudzovania na základe novej judikatúry. Možnosť posudzovať už skončenú vec iným spôsobom nie je možné vyvodiť ani z rozhodnutia, na ktoré žalobcovia poukazovali v podanej žalobe. Z citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/198/2017 zo dňa 19.3.2018 vyplýva povinnosť súdu aplikovať novšiu judikatúru na všetky už prebiehajúce konania, teda nie konania, ktoré sa právoplatne skončili. Najvyšší súd chcel uvedeným zdôrazniť povinnosť súdov aplikovať pri rozhodovaní aktuálne (novšie) právne posúdenia a nie právne posúdenia, ktoré platili a boli súdmi aplikované v minulosti, v čase rozhodnom pre posúdenie merita konkrétneho prejednávaneho sporu (napr. pre toto konanie v čase uzavretia spornej kúpnej zmluvy; v inom v trestnom konaní v čase, kedy sa skutok stal a pod.) Najvyšší súd tu osobitne zdôraznil, že práve „tým sa prípustné retrospektívne pôsobenie judikatúry líši od neprípustného retroaktívneho pôsobenia právnych noriem.“ Nikde v spomínanom rozhodnutí sa však nekonštatuje, že novšie právne posúdenie by malo byť dôvodom pre prelomenie zásad vyplývajúcich z ust. § 194 ods. 2 CSP a § 228 CSP.

28. Žalobcovia v tomto konaní svoje vlastnícke právo odvodzujú práve od kúpnej zmluvy, ktorá bola rozhodnutím súdu v inom konaní určená za neplatnú. Práve táto neplatná zmluva má byť titulom pre nadobudnutie vlastníckeho práva žalobcov k nehnuteľnostiam. Súdu je z podanej žaloby v tomto konaní ako aj ďalších vyjadrení žalobcov zrejmé, že žalobcovia sa nestotožnili s právnym posúdením kúpnej zmluvy, od ktorej odvodzujú svoje vlastnícke právo, ako zmluvy neplatnej a žiadajú súd, aby ich aj napriek tomuto konaniu určil za vlastníkov nehnuteľnosti. Toto však možné nie je a žalobe žalobcov nie je možné vyhovieť. Vzhľadom na ustanovenia § 194 ods. 2 CSP a § 228 CSP, ako aj s poukazom na vyššie uvedené odôvodnenie, súd v tomto konaní nemohol prejudiciálne posudzovať otázku platnosti kúpnej zmluvy, od ktorej žalobcovia odvodzujú svoje vlastnícke právo a nebol ani oprávnený vytvoriť si o tejto iný právny názor, než ten, aký je daný výrokom právoplatného rozhodnutia v inom konaní. Pri prejednaní tohto sporu súd s poukazom na všetky vyššie uvádzané skutočnosti vychádzal z posúdenia kúpnej zmluvy zo dňa 10.6.1998 uzavretej medzi Ing. A. D. a jeho manželkou O. D. (právní predchodcovia žalovaných) ako predávajúcimi a žalobcami v 1. a 2. rade ako kupujúcimi, ako neplatnej. Pokiaľ si žalobcovia svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam uvedeným v petite podanej žaloby odvodzujú od tejto neplatnej kúpnej zmluvy, ich žalobe nie je možné vyhovieť, a preto súd žalobu zamietol.

29. Súd k uvedenému dopĺňa, že jedným zo základných znakov právoplatnosti súdneho rozhodnutia je aj jeho zásadná nezmeniteľnosť. Okrem možnej zmeny právoplatného rozhodnutia na základe mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že právoplatné rozhodnutie zásadne nie je možné zmeniť a neprihliadať naň. Uvedená skutočnosť má veľký význam aj z hľadiska právnej istoty strán sporu. Strany sporu sa po skončení konania môžu spoľahnúť na to, že určitá sporná otázka medzi nimi bola definitívne vyriešená a nebude posudzovaná iným spôsobom. Posúdenie konkrétnej otázky, ktorá už bola súdom s konečnou platnosťou, teda právoplatne vyriešená, iným súdom v inom konaní, by bolo v príkrom rozpore s požiadavkou právnej istoty strán sporu.

30. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

31. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP. Súd priznal nárok na náhradu trov konania žalovaným, ktorí boli v konaní úspešní, zatiaľ čo žalobcovia žiaden materiálne merateľný úspech nedosiahli. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by

odôvodnili nepriznanie náhrady trov v konaní úspešným žalovaným, súd nezistil, na tieto žalobcovia ani nepoukazovali.

32. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Nitra na Krajský súd v Nitre. (§362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka tohto konania. (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. (§ 365 ods. 3 CSP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.